

Dönem: 22

Yasama Yılı: 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 879)

**Tarım Sigortaları Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve
Köyışleri ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/865)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-886/3349

12.7.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.7.2004 tarihinde kararlaştırılan "Tarım Sigortaları Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Tarımda, kuraklık, don, sel, dolu gibi risklerin doğal afete dönüşmemesi için gelişmiş ülkeler bu riskleri devletin, tarımın ve çiftçinin üzerinden alacak şekilde risk transfer sistemlerini kurmuşlardır. Kısaca "tarım sigortası" olarak tanımlanan bu risk transfer sistemleri içinde tarımdaki malların (bitkisel ürünler, hayvanlar, makineler, tesisler ve barınaklar) ve canların (çiftçi ve diğer çalışanların yaşamı) güvence altına alınması hedeflenmektedir.

Uygulamada özellikle bitkisel ürünler ile çiftlik hayvanları ile ilgili risklerin transferini konu alan çalışmalar tarım sigortaları olarak tanımlanmaktadır. Dünyada Crop Insurance olarak bilinen bitkisel ürün sigortaları ürünlerin tek riske (dolu tehlikesine) karşı sigorta edilmesiyle başlamış, daha sonra diğer riskler (don, kuraklık, sel) sigorta teminatına alınarak ürünlerin birden fazla risk karşısında güvence altına alınması sağlanmıştır.

Dolu, bölgesel etkili bir risk olduğu için çiftçiler de küçük primler ödeyerek dolu sigortası yaptırabilmekte ve bu riski sigorta şirketleri tek başlarına üstlenebilmektedirler. Ancak kuraklık, don, sel gibi risklerin hasarları çok büyük olduğu için primleri de yüksektir. Bu nedenle birden çok riskin sigortalandığı ülkelerde çiftçinin sigorta yaptırabilmesi için devlet ürün sigortası primini desteklemekte ve bu uygulama "Tarımda Devlet Destekli Ürün Sigortası" olarak tanımlanmaktadır.

Ülkemizde çiftçilerimizin bu riskler karşısında uğrayacağı zararları telafi etmek ve çiftçilerimize yardımcı olmak üzere, 1948 yılında 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanun ve 1977 yılında 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuş ancak, yetersiz doğal afet yardımları sorunu çözemediği gibi afetler sonucu ertelenen çiftçi borçları her yıl Devlete büyük görev zararları halinde geri dönmüştür.

Üreticilerimizin, riskler karşısında mağduriyetlerinin giderilmesi ve bu tür risklere karşı çözüm yolunun daha akıcı bir şekilde işlemesi için, Türkiye'ye uygun tarım sigortaları sistemlerinin kurulması yönündeki Dünya MPCI ve AB uygulamalarına yönelik araştırmalar sonrasında, geleneksel ürün sigortaları ve AB'de en başarılı uygulama olan havuz modeli (Agroseguro) örnek alınarak bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde ile Kanunun amacı; üreticilere, bitkisel ürünler ve çiftlik hayvanları için doğal afetler ve risklere karşı sigorta teminatı sağlanması, tarım sigortalarını geliştirmek üzere Devlet tarafından prim desteği ile hasar fazlası desteği verilmesi ve tarım sigortası uygulamalarının usul ve esaslarının belirlenmesi olarak öngörülmektedir. Burada temel amaç, tarım sektörünün istikrarlı gelişimine katkı sağlanmasıdır. Tarımın geliştirilmesi ve Devletin üzerindeki risklerin paylaşılması, kıt kaynakların yönlendirilmesinin yanısıra Devletin yükünü hafifletecek şekilde riskin başka hedeflere transferine imkan yaratacaktır.

Madde 2.- Madde ile Kanunun kapsamı belirlenmektedir.

Madde 3.- Kanunda yer alan bazı ibareler açıklanmaktadır.

Madde 4.- Sigorta şirketlerinin çiftçiden aldıkları primlerin ve Devletin sağlayacağı prim desteklemelerinin Havuzda toplanması ve hasarların bu Havuzdan ödenmesi öngörülmektedir. Bu suretle sigorta şirketlerinin tek başlarına üstlenemedikleri riskleri, birlikte üstlenebilmeleri ve sağlanan yüksek reasürans kapasiteleri ile risklerin transferine imkan tanınması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek esaslar çerçevesinde, bu konuda uzman, ülke genelinde yaygın ve yeterli teşkilata sahip bir sigorta şirketine, Havuzun işletilmesinin dönüşümlü olarak verilmesi hüküm altına alınmaktadır.

Madde 5.- Tarımdaki doğal risklerin sigorta teminatları içerisine alınabilmesi için yeterli finans gücünün yanısıra teknik bir çalışmanın ve alt yapının hazırlanması gerekmektedir. Bu durum farklı yıllarda bazı risklerin veya ürünlerin teminat alınmasını gerektirebilir. Bu nedenle madde ile Bakanlar Kuruluna risklerin bir arada veya ayrı ayrı teminat alınması hususunda yetki tanınmaktadır.

Madde 6.- Madde ile Kanunun uygulanmasında öngörülen hizmetleri yerine getirmek üzere Havuzun ihtiyaç duyacağı gelir ve giderlerine açıklık getirilmektedir.

Havuzun maddi kaynakları içerisinde en önemli kalem olarak sigorta şirketlerinin Havuza devrettiği pirimler ile Devletin pirim desteği yer almaktadır. Hasarların havuzdan doğrudan çiftçiye ödenmesi nedeni ile hasar ödemeleri de en önemli harcama kalemini oluşturmaktadır.

Madde 7.- Madde ile; Devletin tarım sigortası pirim desteğine ilişkin esaslar belirlenmektedir.

Madde 8.- Üreticinin risklerinin; sigorta şirketlerince aynı bilgileri içeren ve kendileri tarafından düzenlenen sigorta poliçesi ile teminat altına alındığı belgelenir. Havuza katılmakla yükümlü sigorta şirketlerinin ve Havuzdaki risklerin bir kısmını üstlenecek olan reasürans şirketlerinin katılım oranları, Devletin katılım oranlarında etkili olacaktır. Madde her yıl bu oranların ve katılım şekillerinin belirlenmesi esaslarını ortaya koymaktadır.

Madde 9.- Gelişmiş ülke örneklerinde görüldüğü gibi; sistemin sağlıklı yürütülebilmesi için Tarım ve Köyişleri Bakanlığının görev ve yetkileri belirlenmiştir.

Madde 10.- Tarım risklerinin büyük bölümü gerçekleştiğinde doğal afet yaratacak özelliktedir. Bu özellikleri nedeni ile bu risklerin sigorta edilmesi yüksek pirim ve devlet desteği gerektirdiği gibi yurt içinde bu riskleri paylaşacak yeterli kapasite bulunmadığından uluslararası reasürans

piyasasından teminat alınması da söz konusu olabilecektir. Bu nedenle, madde ile üstlenilmiş olunan rizikonun transferine imkan tanınmaktadır.

Madde 11.- Özellikle kuraklık riskinin giderek Dünya genelinde büyük zararlar vermesi üzerine bu riskin sigorta edilebilmesi için gerekli reasürans katılımı yetersiz düzeyde olabilmekte veya hiç sağlanamayabilmektedir. Madde bu durumda uygulanacak olan hasar fazlası desteğine açıklık getirmektedir.

Madde 12.- Madde, Kanun kapsamındaki sigortaları yaptırmayan gerçek ve tüzel kişilerin, 2090 sayılı Kanundan istifade edemeyeceğini öngörmektedir.

Madde 13.- Denetimin hangi kurum tarafından yapılacağına açıklık getirilmektedir.

Madde 14.- Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerin çıkarılmasında yetkili olan kurumlar ve yönetmeliklerin çıkarılma süreleri hüküm altına alınmaktadır.

Madde 15.- Yürürlük maddesidir.

Madde 16.- Yürütme maddesidir.

Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu

Esas No.: 1/865

29.12.2004

Karar No.: 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca 16.7.2004 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "Tarım Sigortaları Kanunu Tasarısı", Komisyonumuzun 16.12.2004, 24.12.2004 ve 27.12.2004 tarihli toplantılarında; Tarım ve Köyşleri Bakanı Sayın Sami GÜÇLÜ ve beraberindeki Bakanlık yetkilileri, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Kamu İhale Kurumu, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Tarım Sigortaları Vakfı, Türkiye Ziraatçiler Derneği, Güven Sigorta A.Ş. temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuzun 16.12.2004 tarihli toplantısında Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerde, Tarım ve Köyşleri Bakanı Sayın Sami GÜÇLÜ'nün Komisyonumuza verdiği açıklayıcı bilgilerde;

- İçinde bulunduğumuz yıl doğal afetler nedeniyle ülkemizde derin acılar yaşandığını, üreticilerin büyük gelir kayıplarıyla karşı karşıya geldiğini ve çok sayıda ilimizde meydana gelen afetlerin konunun önemini adeta gözler önüne serdiğini,

- Tarımda don, sel, dolu gibi risklerin doğal afete dönüşmemesi için gelişmiş ülkelerde devletin, bu riskleri üreticinin üzerinden alacak şekilde risk transfer sistemini kurduklarını, bu sistemin tarım sigortaları olarak adlandırıldığını,

- Ülkemizde daha 1948 yılında tohumluk yardımı yapılması konusunda 5254 sayılı Kanunu çıkararak ilk adımların atıldığını, afetler karşısında zarar gören çiftçilerimizin tekrar üretime dönebilmesi için tohumluk yardımlarının yapıldığını ve zararların telafi edilmeye çalışıldığını,

- 1977 yılında 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun yürürlüğe konularak, çiftçilerimizin tohumluk verilmek suretiyle çözilemeyen büyük zararlarının telafi edilmeye çalışıldığını,

- Ancak, yetersiz doğal afet yardımlarının sorunu çözemediği gibi afetler sonucu ertelenen çiftçi borçlarının her yıl Devlete büyük yük getirdiğini,

- Üreticilerimizin, riskler karşısında mağduriyetlerinin giderilmesi ve bu tür risklere karşı çözüm üretilebilmesi için Tasarının hazırlandığını,

- Tasarının, risklerin teminat altına alınması için tip sözleşmelerin belirlenmesi, hasar organizasyonları, sigorta alanında aktüerya çalışmalarının yapılması, reasürans teminatının sağlanması, tazminat ödemelerinin yapılması, tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve izlenmesi ile diğer teknik hizmetlerin yürütülmesi amacıyla düzenlemelerin yapılmasını öngördüğünü,

- Sigorta şirketlerinin tek başlarına üstlenemedikleri riskler için bir Havuzun oluşturulduğunu; sigorta şirketlerinin Havuz tarafından belirlenecek tip sözleşmeler ve primler üzerinden sözleşmelerini satacaklarını; Sigorta primlerinin bir kısmının Devlet tarafından karşılanacağını; Havuzda toplanan sigorta poliçeleri üzerinden ve çiftçi kayıt listelerine bakılarak Devlet desteğinin Havuza aktarılacağını; Havuzda toplanan primler ve Devlet desteğinin hasar tazminatları için kullanılacağını; sistemin sigorta mevzuatı yönünden işleyişinin Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülüp denetleneceğini,

İfade etmişlerdir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri takiben Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek, konunun daha ayrıntılı bir şekilde incelenerek gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyon 21.12.2004 tarihinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Tarım Sigortaları Vakfı, Güven Sigorta ve Başak Sigorta temsilcilerinin katılımıyla yaptığı toplantısında, Tasarıyı görüşmüş ve aşağıdaki değişiklikleri yapmıştır:

- Tasarının 1 inci maddesi:

Amaç maddesinde yer alan bazı ibarelerin kapsam maddesinin konusunu teşkil ettiği, ayrıca hangi ürünlere hangi risklere karşı teminat sağlanacağı hususunun ilgili maddelerde belirleneceği öngörüldüğünden, maddede bu hususlara yer verilmesinin uygun olmadığı gerekçesiyle sadeleştirilmiştir.

- Tasarının 2 nci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

- Tasarının 3 üncü maddesi:

(f) bendinde düzenlenen havuz tanımında yer alan hususların, ilgili maddesinde (madde 4) düzenlendiği ve tanımda ayrıntılara yer verilmesinin doğru olmayacağı gerekçesiyle sadeleştirilmesi; Tarım Sigortaları Havuzu Yönetim Kuruluna ilişkin tanımın ve Havuzun işletilmesini üstlenen şirket tanımının maddeye eklenmesi ile kanun yazım tekniğine uygun olarak, maddede geçen kanunların tarihlerinin madde metnine ilave edilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

- Tasarının 4 üncü maddesi:

İkinci fıkrası, Havuza dahil sigorta şirketlerinin, tarım alanında elde ettikleri primin tamamını Havuza devretmekle yükümlü olduklarına dair düzenleme ile değiştirilmiştir.

Üçüncü fıkrası, Havuzun, katılımcı sigorta şirketlerinin kendi aralarında belirleyeceği bir sigorta şirketi yerine, kendilerinin kuracakları ayrı bir şirket tarafından işletileceğine dair düzenleme ile değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tarım Sigortaları Havuzunun merkezinin, Havuzun teknik işleticisi şirketin yönetim merkezi olduğuna dair yeni dördüncü fıkra metne ilave edilmiştir.

Tarım Sigortaları Havuzunun, 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 10.2.1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi olmadığına dair düzenlemenin kabul edilmesi ile istisna getiren yeni beşinci fıkra metne eklenmiştir.

- Havuz sisteminde hizmetin ortak kararlarla, hızlı, doğru ve tam olarak verilebilmesi için Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) ve Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği (TSRŞB) ve Havuz işleticisi şirketin de içinde yer alacağı bir kurul, Havuz Yönetim Kurulu oluşturulmuş ve 5 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- Metne ilave edilmesi kabul edilen yeni 6 ncı madde ile Havuz Yönetim Kurulunun görev ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

- Tasarının 6 ncı maddesi:

Havuzun gelirlerini düzenleyen birinci fıkranın (a) bendi, 4 üncü maddenin ikinci fıkrası ile uyumlu olması için "Sigorta şirketlerinin devrettiği primler." şeklinde değiştirilmiş, "Genel bütçeden alınacak avanslar." şeklinde yeni (e) bendi metne ilave edilmiş ve mevcut (e) bendi de (f) olarak teselsül ettirilmiştir,

Havuzun giderlerini düzenleyen üçüncü fıkranın (f) bendi, " Alınan kredilerin ve avansların geri ödenmesi." şeklinde değiştirilerek birinci fıkraya yeni eklenen (e) bendi ile uyumlu hale getirilmiş ve " Ödenecek komisyonlar." şeklinde yeni (g) bendi metne ilave edilmiş ve mevcut (g) bendi de (h) olarak teselsül ettirilmiştir,

Ve 7 nci madde olarak kabul edilmiştir.

- Tasarının 9 uncu maddesi:

Madde başlığının "Bakanlığın görev ve yetkileri" şeklinde değiştirilmesi suretiyle 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- Tasarının 13 üncü maddesi:

Havuzun denetiminin "sigortacılık uygulamaları yönüyle" Müsteşarlık tarafından yapılacağına ilişkin düzenleme ve "her yıl" ibaresinin madde metninden çıkarılması suretiyle 9 uncu madde olarak, ikinci bölümde düzenlenmiştir.

- Tasarının 5 inci maddesi:

Havuz tarafından teminat altına alınacak ürünlere "bitkiler" ve teminat altına alınacak risklere "hayvan hırsızlığı" ibarelerinin eklenmesi ve bu risklerin belirlenmesinin Bakanlar Kurulu yerine, Bakanlığın görüşü doğrultusunda Havuz tarafından yürütüleceğine dair düzenlemenin kabul edilmesi ile 10 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

- Tasarının 7 nci maddesi, 11 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Tasarının 8 inci maddesi:

4 üncü maddede yapılan düzenlemeler ile uyumlu olarak, sigorta şirketlerinin primlerin tamamını Havuza devredeceği,

Sigorta sözleşmelerinin Havuz tarafından "genel şartlar çerçevesinde" belirlenecek tip sözleşmeler üzerinden yapılacağı,

Havuz katılan sigorta şirketlerinin, katılım paylarını Havuz işleticisi şirkete bildirecekleri,

Şeklindeki değişiklikler ve Müsteşarlığın Devlet nam ve hesabına Havuzda belli bir oranın korunmasına karar verebileceğine ilişkin hükmün (ikinci fıkra/son cümle) metinden çıkarılması suretiyle 12 nci madde olarak kabul edilmiştir.

- Tasarının 10 uncu maddesi:

Madde metninde geçen "sigorta şirketlerinin akdetmiş olduğu sigorta sözleşmeleri çerçevesinde" ibaresinin metinden çıkarılması, "rizikonun" ibaresinin "risklerin" olarak değiştirilmesi, "kuruluşlara" ibaresinden sonra gelmek üzere "reasürans" ibaresinin eklenmesi suretiyle 13 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

- Tasarının 11 inci maddesi, 14 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Tasarının 12 nci maddesi, 2090 sayılı Kanunun adının metne ilave edilmesi suretiyle 15 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- Tasarının 14 üncü maddesi, 16 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Havuz Yönetim Kurulu üyelerinin göreve başlamalarına ve Havuz işleticisi Şirketin kuruluşuna ilişkin geçici 1 inci madde kabul edilmiştir.

-Tasarının 15 inci maddesi:

Kanunun yürürlük tarihinin "yayımlı tarihinde" olmasına ilişkin düzenleme ile 17 nci madde olarak kabul edilmiştir.

-Tasarının 16 ncı maddesi, 18 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

-Tasarının tümü, kanun yazım tekniğine uygun olarak redaksiyona tabi tutulmuş; yeni üçüncü bölüm eklenmiş ve mevcut üçüncü bölüm ise başlığının değiştirilmesi suretiyle dördüncü bölüm olarak teselsül ettirilmiştir.

Komisyonumuzun 24.12.2004 ve 27.12.2004 tarihli toplantılarında, Alt Komisyon tarafından hazırlanan metin esas alınmak suretiyle maddeler üzerinde görüşmeler yapılmıştır.

Alt Komisyon metninin;

- Tarım Sigortaları Havuzunu (Havuz) düzenleyen 4 üncü maddesi, ikinci fıkrasına "bu Kanun kapsamında" ibaresinin eklenmesi, sigorta şirketlerce kurulacak teknik işletici Şirketin yönetimi ve denetiminde Kamunun da yer alması ve Kamu kaynağı aktarılması sebebiyle havuz merkezinin Ankara olmasının sağlanması için verilen önerge doğrultusunda, üçüncü fıkraya Şirket Yönetim Kurulunda bir üyeliğin Bakanlık için, Denetim Kurulunda bir üyeliğin Müsteşarlık için ayrılacağına dair cümlesinin eklenmesi ve dördüncü fıkranın Havuzun merkezinin Ankara' da olacağına dair düzenlemenin kabul edilmesi suretiyle,

- Tarım Sigortaları Kurulunu (Kurul) düzenleyen 5 inci maddesi, Kurulun kuruluş amacının ve çalışma sistematığının anlaşılabilir şekilde düzenlenmesi amacıyla verilen önerge doğrultusunda, Bakanlık temsilcisinin Kurulun tabii başkanı olacağına, Kurulun en az dört üyenin katılımı ile toplanacağına ve kararların çoğunlukla alınacağına ilişkin hükmün metne ilave edilmesi suretiyle,

- Kurulun görev ve sorumluluklarını düzenleyen 6 ncı maddesi, kuruluş amacı itibariyle yapamayacağı birtakım görev ve sorumlulukların Kurula verildiği, bu görev ve sorumlulukların yeniden düzenlenerek işleyebilir hale getirilmesi amacıyla verilen önerge doğrultusunda, madde metninin yeniden düzenlenmesi; ayrıca bitkisel ürün sigortalarının hasar tespitlerinin halen ziraat mühendisleri ile birlikte ziraat teknisyenleri ve ziraat teknikerleri tarafından yürütüldüğü gerekçesiyle verilen bir diğer önerge doğrultusunda, yeni (f) bendinin değiştirilmesi suretiyle,

- Bakanlığın görev ve yetkileri başlıklı 8 inci maddesi, Bakanlığın görev ve yetkilerinin öncelik sırasına göre yeniden düzenlenmesi amacıyla verilen önerge doğrultusunda, (c) bendinin (a) bendi olarak değiştirilmesi ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle,

- Havuz tarafından teminat altına alınacak riskleri düzenleyen 10 uncu maddesine "seralar ile" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- Yönetmelikler başlıklı 16 ncı maddesinin, Kanunun daha erken uygulanmaya başlayabilmesi amacıyla, çıkarılacak olan yönetmeliklerin "altı ay" içinde yürürlüğe konulmasının gerektiği şeklindeki önergenin kabul edilmesi suretiyle,

Değiştirilerek; diğer maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Gerek Alt Komisyon tarafından yapılan değişiklikler ve ihdas edilen yeni maddeler, gerekse Komisyonumuzun kabul ettiği değişiklikler nedeniyle redaksiyon ihtiyacı duyulmuş ve Başkanlığımıza verilen redaksiyon yetkisi çerçevesinde, Tasarının bütünü kanun yazım tekniğine uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Vahit Kirişçi</i>	<i>Özkan Öksüz</i>	<i>Ahmet Ertürk</i>
Adana	Konya	Aydın
Kâtip	Üye	Üye
<i>Adem Tatlı</i>	<i>Nail Kamacı</i>	<i>Osman Özcan</i>
Giresun	Antalya	Antalya
	(11. madde)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Suçin</i>	<i>Ramazan Kerim Özkan</i>	<i>Ali İhsan Merdanoğlu</i>
Batman	Burdur	Diyarbakır

Üye <i>Necdet Budak</i> Edirne	Üye <i>Mehmet Işık</i> Giresun (Muhlifim)	Üye <i>İsmail Soylu</i> Hatay
Üye <i>Abdullah Çetinkaya</i> Konya	Üye <i>Ali Osman Başkurt</i> Malatya	Üye <i>Selahattin Dağ</i> Mardin
Üye <i>Ersoy Bulut</i> Mersin	Üye <i>Ali Er</i> Mersin	Üye <i>Necati Uzdil</i> Osmaniye (11. maddeye muhalifim)
Üye <i>Zülfikar İzol</i> Şanlıurfa	Üye <i>Mehmet Vedat Melik</i> Şanlıurfa	Üye <i>A. Müfit Yetkin</i> Şanlıurfa
Üye <i>Ahmet Kambur</i> Tekirdağ		Üye <i>Maliki Ejder Arvas</i> Van

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

22.4.2005

Esas No.: 1/865

Karar No.: 33

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 12.7.2004 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 16.7.2004 tarihinde tali komisyon olarak Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/865 esas numaralı "Tarım Sigortaları Kanunu Tasarısı", Komisyonumuzun 2.3.2005 tarihinde yapmış olduğu 35 inci birleşimde Hükümeti temsilen Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami Güçlü ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi tarımda; kuraklık, don, sel, dolu gibi risklerle karşı karşıya kalınabilmektedir. Çeşitli ülkelerde ise bu riskleri ortadan kaldıracak şekilde risk transfer sistemleri oluşturulmuştur. Tarım sigortası olarak da adlandırılan bu risk transfer sistemlerinde amaç, tarımdaki mallar (bitkisel ürünler, hayvanlar, makineler, tesisler ve barmaklar) ve canların (çiftçi ve diğer çalışanların) güvence altına alınmasıdır.

Dünyada, "Crop Insurance" olarak adlandırılan bitkisel ürün sigortalarının ilk uygulamaları, ürünlerin tek riske (dolu tehlikesine) karşı sigorta edilmesi şeklinde gerçekleşmiş; daha sonra diğer riskler (don, kuraklık, sel) de sigorta teminatına alınarak birden fazla riske karşı güvence sistemine geçilmiştir.

Ülkemizde de belirtilen risklerle sıklıkla karşı karşıya kalınabilmektedir. Çiftçilerin bu riskler karşısında uğrayabileceği zararları telafi etmek amacıyla 1948 yılında 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanun ve 1977 yılında 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuş, 5254 sayılı Kanun ise 20.6.2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak bu kanunlar çiftçilerin sorunlarına yeterli bir çözüm getirememiştir.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde,

- Üreticilere, bitkisel ürünler ve çiftlik hayvanları için doğal afet ve risklere karşı sigorta teminatı sağlanması ile tarım sigortası uygulamalarının usul ve esaslarının belirlenmesinin,
- Çiftçilerin sigorta şirketlerine ödeyecekleri primler ve Devletin sağlayacağı prim desteklemelerinin bir havuzda toplanması ve meydana gelecek hasarların bu havuzdan ödenmesinin,
- Tarımdaki doğal risklerin bir arada ya da ayrı ayrı teminat altına alınması konusunda Bakanlar Kuruluna yetki tanınmasının,
- Tasarıda öngörülen sigortaları yaptırmayanların, 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanundan yararlanamayacaklarının,

Düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Ülkemizde yıllardır uygulanan baş fiyat uygulamasının bir takım ürünlerde arz fazlasına, bir takım ürünlerde de arz açığına neden olduğu, böyle bir yapı içinde ülke kaynaklarının rasyonel kullanılmadığı,

- Özellikle yağlı tohumlar konusunda önemli gelişmeler sağlandığı ancak, arz noksanı olan bu ürünlere uygulanan desteklerin artırılmasının bu ürünlerin üretimini daha da geliştireceği,

- Tasarının çiftçinin emeğini korumayı amaçladığı ve olumlu bir düzenleme olduğu ancak, bir takım eksikliklerinin bulunduğu ve bu eksikliklerin giderilmesi gerektiği,

- Tasarının gerçekçi ve doğru düzenlemeler içerdiği, çiftçinin sigorta yoluyla desteklenmesinin yerinde bir uygulama olacağı, bu tür desteklerin dışında çiftçilerin uygun politikalarla da korunması gerektiği,

- Küçük çiftçilerin prim ödeyerek sigorta yaptırmasının mümkün gözükmediği, bu sistemin yürütülebilmesi için belli bir süre küçük çiftçilerin primlerinin Devlet tarafından ödenmesinde yarar görüldüğü, başlangıçta tüm çiftçilerin sisteme alıştırılmasının sağlanması amacıyla da bir takım zorlayıcı tedbirlerin öngörülmesi gerektiği,

- İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında bile tarım sigortasına ilişkin hükümler bulunduğu ancak, sistemin günümüze değin hayata geçirilememiş olduğu, nihayet bu Tasarının kanunlaşmasıyla sistemin hayata geçirilebileceği,

- Bir ülkenin tarımı ihmal edemeyeceği, tarım konusunda gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerektiği,

- Tarım sigortalarının amacının çiftçinin desteklenmesi olduğu, normal sigortacılık mantığıyla Tasarıda öngörülen risklerin pek çoğunun sigorta kapsamına alınmasının mümkün olmadığı,

- Tasarıyla sigorta ücretinin teşvik edildiği, Devletin bunu sübvans ettiği, böylece çiftçilerin bu teminatları daha rahat ödeyebilecekleri, ayrıca hasarın sübvans edildiği ve reasürans teminatı sağlandığı, böylece önceden tamamen Devletin sırtında olan yükün dağıtıldığı, reasürans uygulamasıyla Hazineye başvurmada yurt dışından gelen kaynakla desteğin sağlanacağı, bu teminatlarla karşılanmayan kısmın ise Devlet tarafından karşılanacağı,

- Sistemin millî bazda kurulduğu, rekabetten ziyade ortak çıkarı koruyacak bir anlayışın sözü konusu olduğu, bu haliyle de örnek bir sistem olacağı,

- Havuzun işleticisi olacak şirketin kuruluşuna ilişkin açık düzenlemeler bulunmadığı, bu hususa açıklık kazandırılması gerektiği, ayrıca Havuzun hukuksal statüsünün de netleştirilmesi gerektiği,

- Avrupa Birliğinin tarıma uzun süre çok yüksek oranlarda destek sağlamış olduğu, ülkemizin de Avrupa Birliği ile rekabet edebilecek duruma getirilmesinde desteklerin önemli olduğu,

- Tasarıda sosyal sigorta anlayışıyla ticari sigorta anlayışının karışımı yapılmak suretiyle özel bir model geliştirildiği,

- En büyük sorunun hasar tespit işlemlerinde ortaya çıkacağı, bu nedenle bu konunun koordinasyonunun çok iyi yapılması gerektiği,

- Tüm risklerin Devlet tarafından üstlenilmesinin Avrupa Birliğine üyelik sürecinde kabul edilen bir durum olmadığı, öngörülen düzenlemenin bu sakıncaı giderici nitelikte olduğu,

- Tarım sigortası uygulamasına ihtiyaç bulunduğu ve düzenleme yapma konusunda geç kalındığı, Tasarının kanunlaşmasıyla tarımın önemli sorunlarından birinin çözüme kavuşacağı,

- Primi belirlemek konusunda Bakanlar Kuruluna tanınan yetkinin bir esasa bağlanması gerektiği,

- Tarım politikalarının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ve tüm desteklerin birlikte verilmesinde yarar olduğu, sigorta konusunda da uygulamanın ve uygulamayı sağlayacak düzenlemelerin amacı karşılayacak şekilde yürütmesi için gereken hassasiyetin gösterilmesi gerektiği,

- Tarıma sağlanan destek sistemi içinde sigorta uygulamasının bulunması gerektiği ancak yeterli olmadığı, tarımın Türkiye ekonomisi içindeki yerinin de iyi analiz edilmesinin gerekli olduğu,

- Türkiye'de tarımın GSMH'ye oranının yüzde 12 olduğu, tarımda çalışan işgücünün toplam işgücüne oranının ise yüzde 35 olduğu ve 4 milyon işletmenin bu alanda faaliyette bulunduğu, Avrupa Birliği ülkelerinde ise ölçekleri farklı olsa da birkaç yüz bin işletme bulunduğu, bu durumun tarım politikalarının Avrupa'daki uygulamalardan farklı olması sonucunu doğurduğu ve bu farklılığın ortaya konması gerektiği, küçük çiftçileri koruyacak düzenlemelere ihtiyaç bulunduğu,

- 2000 yılından bu yana tarıma verilen desteğin azaldığı, tarım sektörünün bütçeden aldığı pay azalırken, milyonlarca çiftçiden prim ödemelerini beklemenin gerçekçi ve doğru olmayacağı,

- Teknik olarak bazı hususların düzeltilmesine ihtiyaç bulunduğu ve bu eksiklikleri gidermek amacıyla bir alt komisyon kurulması gerektiği,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan açıklamalarda ise;

- Ülkemizin doğal afetlerle çok sık karşı karşıya kaldığı, bu nedenle çiftçilerin zarara uğradığı, 2002 yılında 37, 2003 yılında 38 ilde doğal afet yaşandığı, 2004 yılının da bu açıdan olumsuz bir yıl olduğu ve yaklaşık 70 ilde doğal afet yaşandığı,

- Doğal afete maruz kalan çiftçilere yardım eden kuruluşların bütçeden yeterli desteği alamadığı, hem bu neden hem de fonların kaldırılmış olması nedeni ile çiftçilere yeterli desteğin sağlanamadığı,

- Doğal afete maruz kalan çiftçilerin zararlarının mevcut yasalar yoluyla karşılanmasının mümkün olmadığı, bu nedenle yeni düzenlemelere ihtiyaç bulunduğu, bu bağlamda en modern yolun tarım sigortası uygulaması olduğu,

- Çağdaş bir risk yönetim sigortası olan tarım sigortası ile tabii afetlere maruz kalan çiftçilerin teminat altına alınmalarının sağlanacağı,

- Bu sistemde prim desteklerinin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca uygunluğu saptandıktan sonra Havuza aktarılacağı ve Devlet desteğinin tek elden yürütülmesinin sağlanacağı, bu amaçla 2005 yılı bütçesinden 30 milyon YTL ayrılmış olduğu,

- Sigorta uygulamasının tarım sektörü ile ilgili belirsizlikler ve üretimin sürdürülebilir olmaktan çıkmasının önlenmesi için koruyucu bir tedbir olduğu,

- Tek bir düzenlemenin bir sektördeki tüm olumsuzlukları gidermesinin mümkün olmadığı, 2001 krizinden önce bu sorunların telafi edilmeye çalışılmış olduğu ancak krizden sonra bu uygulamanın yürütülemediği ya da yetersiz kaldığı, Tasarıyla öngörülen sistemin bu boşluğu gidermeyi amaçladığı,

- Doğrudan gelir desteği uygulamasının; gelişmiş ülkelere özgü olduğu, Türkiye gibi kaynakları sınırlı olan bir ülkenin etkisi düşük olan böyle bir enstrümanı kullanmasının doğru olmadığı şeklinde eleştirildiği, bu eleştirilerin de dikkate alınması suretiyle tarım alanında farklı destek uygulaması arayışlarının sürdüğü,

- Dünyada ülkemizdeki gibi yüzde 78 oranında doğrudan gelir desteği uygulamasının olmadığı, bu oranın yüzde 55'lere çekilerek, üretimi etkileyecek başka enstrümanların uygulamaya sokulacağı,

İfade edilmiştir.

Geneli üzerindeki görüşmeleri müteakip Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve Tasarının ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen kurulacak bir alt komisyonda ele alınmasına karar verilmiştir.

Alt komisyonun 17.3.2005 tarihinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sigorta şirketleri temsilcilerinin de katılımlarıyla yapmış olduğu toplantıda, tali komisyon metninin dikkate alınması suretiyle maddeler üzerinde gerekli değişiklikler yapılmış ve alt komisyon, hazırlamış olduğu rapor ve metni Komisyonumuza sunmuştur.

Alt komisyonda tali komisyon metninin;

- 1 ve 2 nci maddeleri aynen,

- 3 üncü maddesi; (e) bendine, bu Kanun kapsamındaki sigortaların da tarım sigortası tanımı içine alınması suretiyle,

- 4 üncü maddesi; Havuzun; kapsama alınan riskler için sigorta, reasürans ve retrosesyon yapmaya yetkili kılınması, Şirketin ayrı bir maddede düzenlenmesi nedeniyle Şirketin kuruluşuna ilişkin hükmün madde metninden çıkartılması, Sigorta şirketlerine havuza devrettikleri primler için havuz tarafından tahsil edilen kısmı üzerinden komisyon ödenmesi, sigorta şirketleri tarafından havuza zamanında devredilmeyen primlerin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edileceğinin hükme bağlanması, Sigorta şirketlerinin merkezlerinin İstanbul'da olması nedeniyle, haberleşmede kolaylık sağlanması ve irtibatın sağlıklı kurulması amacıyla Havuzun merkezinin İstanbul olarak belirlenmesi suretiyle,

- 5 inci maddesi; birinci fıkrasının kurula katılacak üyelerin niteliklerine açıklık getirilmesi ve uhdesinde kamu görevi bulunanlarla bulunmayanlar arasında bir ayırım getirilerek yönetim kurulu üyelerine ayda dört toplantıyı geçmemek üzere ücret ödenmesinin hükme bağlanması, süresi dolmadan sona eren kurul üyelerinin yerine seçileceklerin kalan süreyi tamamlayacaklarının belirtilmesi suretiyle,

- 6 ncı maddesi; (b) ve (c) bentlerinin Havuzu düzenleyen madde içinde yer alması, (e) bendinin şirketin görevleri arasında sayılması nedeniyle madde metninden çıkarılması, (d) bendinin (b), (g) bendinin (c), (h) bendinin (d) bentleri olarak teselsül ettirilmesi, madde metnine Kurulun, hasar tespit işlemlerine ilişkin esas ve usulleri belirleyeceğini öngören bir düzenlemenin (e), bu Kanun kapsamında faaliyet göstermek isteyen sigorta şirketleri ile sözleşme yapmak yetkisini öngören bir düzenlemenin (f) bendi ve Şirketin çalışma esas ve usullerinin Kurul tarafından belirlenmesinin sağlanması amacıyla Kurulla Şirket arasında bir sözleşme yapılmasını öngören bir hükmün (g) bendi olarak eklenmesi suretiyle,

- 7 nci maddesi; Kanun tekniğine uygun olarak Havuzun gelir ve giderlerinin ayrı maddeler altında sayılması amacıyla, gelirlerinin 7 ve giderlerinin 8 inci maddeler altında düzenlenmesi, giderler arasında Şirkete ödenecek işletme bedelini düzenleyen yeni bir bendin (i) bendi olarak eklenmesi ve diğer maddelerin teselsül ettirilmesi suretiyle,

- Şirketin statüsüne açıklık getiren, havuza katılan şirketlerin Şirkette eşit paya sahip olmasını hükme bağlayan, Şirketin görevlerini açık bir şekilde tatad eden, hasar tespit işlemlerini yapacakların mesleki statülerine açıklık getiren, mühendislere ve veteriner hekimlere öncelik tanıyan, Şirketi; Havuzun işlerinin yürütülmesinden Bakanlığa, Müsteşarlığa ve Kurula karşı sorumlu kılan ve Şirketin, havuza ait gelir ve giderleri ile tüm hesap ve işlemlerinin özel ve ayrı kayıtlarda takip edileceğini hükme bağlayan, Şirketin bu kanun Kapsamındaki görevleri çerçevesinde edindiği bilgileri herhangi bir gerekçeyle üçüncü şahıslara açıklamasını yasaklayan, Havuza ait yazışma ve belgelerin uygun bir şekilde muhafaza edilmesi zorunluluğunu öngören, Şirketin faaliyetine son verilmesi, tasfiye edilmesi veya iflas etmesi gibi hallerde, bu Kanun kapsamındaki bütün bilgi ve belgelerin Kurula iade edilmesini sağlayan bir düzenleme yapan ve Şirketin kullanacağı kaynakları suistimal etmesini önlemek amacıyla bu Kanun kapsamında verilen görevler dışında başka iş yapamayacağını öngören bir düzenlemenin metne 9 uncu madde olarak ilave edilmesi ve diğer maddelerin teselsül ettirilmesi suretiyle,

- 8 inci maddesi; (b) bendine, Bakanlığın hazırlayacağı tekliflerin Bakanlar Kurulunun onayına sunmasını öngören bir ibarenin eklenmesi ve (c) bendine tazminat ödemelerinin doğru ve düzenli bir şekilde yapılmasının izlenmesini sağlayacak şekilde redaksiyona tabi tutulması suretiyle 10 uncu madde olarak,

- 9 uncu maddesi; "Havuzun" ibaresinden sonra Şirketin de denetimini teminen "ve Şirketin" ibaresinin eklenmesi Şirketin ve Havuzun sigortacılık uygulamaları dışında kalan işlemler bakımından Bakanlığın denetimine tabi olduğunu öngören bir hükmün eklenmesi suretiyle 11 inci madde olarak,

- 10 uncu maddesi; teminat altına alınan risklerin bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirleneceğinin hükme bağlanması ve tarım alanında hasara neden olan olayların öngörülmesinin güç olması ve çeşitlilik arz etmesi nedeniyle tarım sektörü bakımından önemli görülecek diğer risklerin de teminat altına alınmasını düzenleyen hükmün metne ilave edilmesi suretiyle 12 nci madde olarak,

- 11 inci maddesi; havuza aktarılabacak prim desteklerinin havuza aktarılmasında gecikmenin önlenmesi amacıyla ikinci fıkrasının ikinci cümlesine "prim desteğini" ibaresinden sonra gelmek üzere "hesap eder ve gecikmeksizin" ibaresinin eklenmesi suretiyle 13 üncü madde olarak,

- 12 nci maddesi; birinci fıkrasının metin içindeki bütünlüğün sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulması ve ikinci fıkrasına; yerli şirketlerin yalnızca komisyoncu olmak yerine bu şirketlere havuzda toplanan risk ve primlerden yabancı reasürerler gibi pay verilebilme imkânını sağlayacak retroesyon yetkisine açıklık kazandırılması suretiyle 14 üncü madde olarak,

- 13 üncü maddesi; Riski üstlenenler arasında Şirketin de eklenmesi suretiyle 15 inci madde olarak,

- 14 üncü maddesi; 16 ncı madde olarak aynen,

- 15 inci maddesi; 17 nci madde olarak aynen,

- 16 ncı maddesi; yönetmelik çıkarma süresinin 6 aydan 2 aya indirilmesi suretiyle 18 inci maddede olarak,

- Geçici 1 inci maddesi; kurul üyelerinin görevlendirilme süresinin iki aydan üç aya çıkarılması ve Şirketin kurulması süresinin altı aydan üç aya indirilmesi suretiyle,

- Yürürlüğe ilişkin 17 nci maddesi; 4 üncü maddenin Kanunun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe gireceğinin hükme bağlanması suretiyle 19 uncu madde olarak,

- Yürütmeye ilişkin 18 inci maddesi ise 20 nci madde olarak aynen,

Kabul edilmiştir.

Bu defa, Komisyonumuzun 20.4.2005 tarihinde, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami GÜÇLÜ ile ilgili kamu kuruluşlarının temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu 46 ncı birleşimde, görüşmelere Alt Komisyon tarafından hazırlanan metin üzerinden devam edilmesine karar verilmiştir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmeler sonucunda Alt Komisyon metninin;

- 1 ve 2 nci maddeleri aynen,

- 3 üncü maddesi, redaksiyona tabi tutulmak suretiyle,

- 4 üncü maddesi, üçüncü fıkrasında şirkete ilişkin olarak 8 inci maddeye yapılan atfın, şirketin 9 uncu maddede düzenlenmiş olması nedeniyle 9 uncu madde olarak düzeltilmesi ve maddenin redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 5 inci maddesi; Havuz Yönetim Kurulunda Devletin temsilinin ağırlığının artırılması amacıyla Bakanlık ve Müsteşarlığın Kurula vereceği üye sayısının artırılarak ikişer üyeye çıkarılması ve yapılan bu değişiklik doğrultusunda Kurul üye sayısının 7 olarak değiştirilmesi, Bakanlıktan Kurula katılacak üye sayısının ikiye çıkarılması nedeniyle Bakanlık temsilcisinin Kurulun tabii başkanı olduğunu düzenleyen ikinci fıkranın son cümlesinin "Bakanlık temsilcilerinden biri Kurulun tabii başkanıdır." şeklinde değiştirilmesi yine yapılan bu değişikliklerle uyum sağlanması amacıyla dördüncü fıkrada dört olarak düzenlenen toplantı yeter sayısının beşe çıkarılması ve dördüncü fıkrasının redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 6 ncı maddesi; (g) bendi redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 7 nci maddesi; madde başlığının "Havuzun kaynakları" olarak ve (e) bendinde yer alan "alınacak avanslar" ibaresinin bütçe tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla "alınacak katkılar" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- 8 inci maddesi; madde başlığının "Havuz kaynaklarının kullanım yerleri" şeklinde değiştirilmesi, (g) bendi, "avanslar" ibaresi 7 nci maddede Devlet katkısı olarak değiştirildiğinden ve bu katkının geri ödenmesinin söz konusu olmayacağı gerekçesiyle "avanslar" ibaresinin metinden çıkarılması ve kredi geri ödemelerinin teknik olarak doğru ifade edilebilmesini teminen "Alınan kredilerin anapara ve faiz geri ödemeleri" şeklinde değiştirilmesi ve vergi tekniği açısından giderlerde vergi muafiyeti uygulaması olamayacağı dikkate alınarak giderlere ilişkin muafiyet öngören ikinci fıkranın madde metninden çıkarılması suretiyle,

- 9 uncu maddesi; ikinci fıkranın redaksiyona tabi tutularak "temel" ibaresinin fıkra metninden çıkarılması, hasar tespit işlemlerini yapacak görevlerin teknik olarak doğru ifade edilebilmesini teminen aynı fıkranın (a) bendinin ikinci paragrafının "çiftlik hayvanları sigortalarının" ibaresinden sonra gelen kısmı "risk inceleme işlemleri veteriner hekimler ve zootechnik ziraat mühendisleri,

hasar tespitleri ise veteriner hekimler tarafından yapılır" şeklinde değiştirilmesi, üçüncü paragrafta yer alan "mühendislerden" ibaresine açıklık kazandırılması amacıyla "ziraat mühendisleri" şeklinde değiştirilmesi, (f) bendinin başına "Genel hükümler çerçevesinde" ibaresinin eklenmesi, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "çerçevesinde" ibaresinin amacı daha açık ifade edeceği gerekçesiyle "gereği" olarak değiştirilmesi, Şirketin; belirtilen nedenlerle faaliyetlerinin sona ermesi durumlarında bu görevlerin geçici olarak mevcut Şirket tarafından yürütülmesi ve sonrasında Kurul tarafından yeni bir şirketle sözleşme yapılmasını sağlamak amacıyla üçüncü cümlesinin yeniden düzenlenmesi, ayrıca maddenin tamamının redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- 10 ve 11 inci maddeleri aynen,

- 12 nci maddesi; risk kapsamının biraz daha netleştirilmesi amacıyla "seralar" ibaresinden sonra gelmek üzere "tarımsal yapılar, tarım alet ve makineleri", "sel" ibaresinden sonra gelmek üzere "taban suyu baskını" ve "fırtına" ibaresinden sonra gelmek üzere "hortum" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- 13 üncü maddesi; redaksiyona tabi tutulmak suretiyle,

- 14 üncü maddesi; Havuz tarafından hesaplanacak tahmini hasar durumuna göre yeterli ret-roseyon teminatı sağlanmadığı takdirde kalan kısma Devlet tarafından yapılacak iştirakin genel esas ve usullere göre karşılanması doğrultusunda ikinci fıkranın yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 15 inci maddesi; anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla "yabancı şirket veya kuruluşlarla" ibaresinden sonra gelmek üzere "Havuz adına" ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- 16 ncı maddesi; Devlet tarafından yapılacak hasar fazlası desteğinin bütçenin sadece yedek ödenek tertibinden değil, ihtiyacın boyutu dikkate alınarak farklı şekillerde de sağlanabilmesini teminen, genel esas ve usullere göre karşılanması amacıyla son cümlelerin madde metninden çıkarılması suretiyle,

- 17, 18 ve geçici 1 inci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 19 ve 20 nci maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Sait Açba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Sabahattin Yıldız</i>
Afyonkarahisar	Bursa	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Halil Aydoğan</i>	<i>Mehmet Melik Özmen</i>
İstanbul	Afyonkarahisar	Ağrı
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Zekai Özcan</i>	<i>Osman Kaptan</i>	<i>M. Mesut Özakcan</i>
Ankara	Antalya	Aydın
Üye	(Ayrıışık oy ektedir)	(Ayrıışık oy yazısı ektedir)
<i>A. Kemal Deveciler</i>	Üye	Üye
Balıkesir	<i>Ali Osman Sali</i>	<i>Ahmet İnal</i>
(Ayrıışık oyumuz ektedir)	Balıkesir	Batman
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Nuri Filiz</i>	<i>Alaattin Büyükkaya</i>	<i>Birgen Keleş</i>
Denizli	İstanbul	İstanbul
		(Karşı oy yazısı ektedir)

Üye
Kemal Kılıçdaroğlu
İstanbul
(Ayrışik oy ektedir)

Üye
Fazıl Karaman
İzmir
Üye
Taner Yıldız
Kayseri
Üye
Muharrem Doğan
Mardin

Üye
Osman Seyfi
Nevşehir

Üye
İmdat Sütlüoğlu
Rize
Üye
M. Ergun Dağcıoğlu
Tokat

Üye
M. Mustafa Açıklalın
İstanbul

Üye
Y. Selahattin Beyribey
Kars
Üye
Muzaffer Baştopçu
Kocaeli

Üye
Gürol Ergin
Muğla
(Ayrışik oy yazısı ektedir)

Üye
Cemal Uysal
Ordu

Üye
Musa Uzunkaya
Samsun
Üye
Enis Tütüncü
Tekirdağ

(Ayrışik oy yazısı ektedir)

Üye
M. Akif Hamzaçebi
Trabzon

(Karşı oy yazısı ektedir)

Üye
Bülent Baratalı
İzmir
(Ayrışik oy ektedir)

Üye
Mustafa Elitaş
Kayseri
Üye
Hasan Fehmi Kinay
Kütahya
Üye
O. Seyfi Terzibaşıoğlu
Muğla

Üye
Kazım Türkmen
Ordu
(Ayrışik oy yazısı ektedir)

Üye
Sabahattin Cevheri
Şanlıurfa
Üye
Faruk Nafiz Özak
Trabzon

AYRIŞIK OY

Tarım Sigortaları Kanunu Tasarısı genel olarak katıldığımız bir tasarı olmakla birlikte, özellikle küçük çiftçilerin durumunu gözardı etmektedir.

Tasarının 17 nci maddesinde "...uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20.6.1977 tarihli ve 2090 sayılı Kanundan yararlanmaz." hükmü yer almaktadır. Bu madde yasalastığı takdirde, tarım sigortası yaptırmayan küçük çiftçiler bundan böyle, tabii afetlerden zarar görserler dahi, devletten hiçbir yardım alamayacaklardır. Oysa çok zor durumda olan küçük üreticilerin tarım sigortası primlerinin -en azından belli bir süre- devlet tarafından karşılanması, sistemin sağlıklı büyümesi ve gelişmesi açısından uygun olurdu.

Akif Hamzaçebi
Trabzon

Kazım Türkmen
Ordu

Enis Tütüncü
Tekirdağ

Birgen Keleş
İstanbul

M. Mesut Özakcan
Aydın

Osman Kaptan
Antalya

A. Kemal Deveciler
Balıkesir

Kemal Kılıçdaroğlu
İstanbul

Bülent Baratalı
İzmir

Gürol Ergin
Muğla

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
TARIM SİGORTALARI KANUNU TASARISI
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; üreticilere, bitkisel ürünler ve çiftlik hayvanları için doğal afetler ve risklere karşı sigorta teminatı sağlanması, tarım sigortalarını geliştirmek üzere Devlet tarafından prim desteği ile hasar fazlası desteği verilmesi ve tarım sigortası uygulamalarının usul ve esaslarının belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun; Tarım Sigortaları Havuzunun kuruluşu, teminat altına alınacak riskler, Havuzun gelir ve giderleri, prim ve hasar fazlası desteği, sigorta sözleşmeleri, reasürans sağlanması ve sigorta şirketlerinin görev yetki ve sorumlulukları ile katkı ve katılımlarının esas ve usullerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Köyşleri Bakanlığını,
 - b) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
 - c) Sigorta şirketleri: 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu çerçevesinde kurulmuş olan ve tarım sigortaları alanında ruhsatı bulunan sigorta şirketlerini,
 - d) Üretici: Bitkisel ve hayvansal üretim ile uğraşan gerçek ve tüzel kişileri,
 - e) Tarım sigortaları: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1316 ila 1319 uncu maddelerinde belirtilen sigortaları,
 - f) Havuz: Devletin sağlayacağı prim desteği ile sigorta şirketlerinin devrettikleri primlerin toplandığı ve hasarların ödendiği havuz ile havuzun işleticisi olan sigorta şirketinden oluşan Tarım Sigortaları Havuzunu,
 - g) Çiftlik hayvanları: Büyükbaş hayvanlar, küçükbaş hayvanlar, kümes hayvanları ve kültür balıkçılığı ürünlerini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Havuz

MADDE 4.- Bu Kanun kapsamındaki risklerin teminat altına alınması için, tip sözleşmelerin belirlenmesi; hasar organizasyonları, aktüerya çalışmaları, tazminat ödemelerinin yapılması, reasürans teminatının sağlanması; tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve izlenmesi ile diğer teknik hizmetlerin yürütülmesi amacıyla Havuz kurulmuştur.

Sigorta şirketleri, Havuza iştirak etmekle yükümlüdür.

Havuz, Bakanlık ve Müsteşarlıkça müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek esaslar dahilinde, Havuza katılan sigorta şirketlerinin kendi aralarında belirleyeceği bir sigorta şirketi tarafından, dönüşümlü olarak işletilir.

Havuz tarafından teminat altına alınacak riskler

MADDE 5.- Havuz, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen bitkisel ürünler ve çiftlik hayvanları için kuraklık, dolu, don, sel, fırtına, deprem, heyelan, yangın ve kaza

ile zararlıların ve hastalıkların neden olacağı zararları teminat altına alır. Bu risklerin bir arada veya ayrı ayrı teminat altına alınması hususunda Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Havuzun gelirleri ve giderleri

MADDE 6.- Havuzun gelirleri şunlardır:

- a) Sigorta şirketlerinin üreticilerden poliçeler üzerinden aldıkları primlerden, saklama paylarını üzerinde tuttuktan sonra, havuza aktardıkları miktar,
- b) Devlet tarafından sağlanan prim desteği,
- c) Toplanan kaynakların yatırım gelirleri,
- d) Alınan krediler,
- e) Sair gelirler.

Havuzun gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Havuzun giderleri şunlardır:

- a) Tarım sigortalarına ilişkin tazminat ödemeleri,
- b) Havuzun yönetimi ve işleyişi için gerekli olan masraflar,
- c) Reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sağlanacak korumaya ilişkin ödemeler,
- d) Bilgilendirme ve tanıtım kampanyalarına ilişkin ödemeler,
- e) Hasar tespit işlemlerine ilişkin ödemeler,
- f) Alınan kredilerin geri ödenmesi,
- g) Bu Kanunun amacı doğrultusunda harcanacak diğer ödemeler.

Prim desteği

MADDE 7.- Ürünler, riskler ve bölgeler itibarıyla Devlet tarafından sağlanacak prim desteği miktarları, Bakanlığın teklifi üzerine her yıl Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Prim desteğine ilişkin ödenek, her yıl Bütçe Kanunu ile Bakanlık bütçesinde yer alır. Bakanlık, sigorta şirketleri tarafından Havuza aktarılan prim miktarlarını çiftçi kayıtları ile karşılaştırarak, prim desteğini Havuza aktarır.

Sigorta sözleşmeleri ve Havuza katılım

MADDE 8.- Sigorta şirketleri, tarım üreticileriyle tarım sigortaları sözleşmelerini kendi adlarına akdeder. Sigorta sözleşmeleri Havuz tarafından belirlenen tip sözleşmeler üzerinden yapılır.

Havuza katılan sigorta şirketleri, içinde bulunulan yılın en geç 1 Kasım tarihine kadar, takip eden yıla ilişkin olarak akdedeceği sigorta sözleşmelerinden hangi oranda pay alacaklarını Havuza bildirir. Katılım oranı, akdedilen her bir sözleşme için sorumluluğa, prime ve ödenecek tazminata aynı oranda katılma şeklinde gerçekleşir. Katılımın yüzde yüz oranının altında gerçekleşmesi durumunda, kalan kısma Devlet tarafından iştirak edilir. Sigorta şirketlerinin katılımının yüzde yüzün üzerinde gerçekleşmesi halinde, her bir üye sigorta şirketi tarafından bildirilen katılım oranı toplam oran yüzde yüze inene kadar garameten azaltılır. Müsteşarlık, Devlet nam ve hesabına Havuzda belli bir oranın korunmasına karar verebilir.

Görev ve yetkiler

MADDE 9.- Bakanlığın bu Kanun kapsamında görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Ürünler, riskler ve bölgeler itibarıyla sağlanacak prim desteğine ilişkin teklifi hazırlamak,
- b) Tazminat ödemelerini izlemek ve değerlendirmek,
- c) Tarım sigortalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak,
- d) Bu Kanunla verilen diğer görevleri yürütmek.

Reasürans

MADDE 10.- Havuz, sigorta şirketlerinin akdetmiş olduğu sigorta sözleşmeleri çerçevesinde üstlenmiş olunan rizikonun transferi amacıyla ulusal ve uluslararası sigorta, reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sigortacılık tekniğinin gerektirdiği şekilde ve yeterli düzeyde koruma temin etmek amacıyla yerli veya yabancı şirket veya kuruluşlarla anlaşmalar yapabilir.

Hasar fazlası desteği

MADDE 11.- Reasürans anlaşmalarının üzerine çıkan oranda hasar fazlası olduğu veya yeterli reasürans güvencesi temin edilemediği takdirde, bakiye kısım Devlet tarafından karşılanır. Bu durumda yapılacak ödemeler Bakanlığın teklifi ile Maliye Bakanlığı tarafından yedek ödenekten karşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yardım ve borç erteleme

MADDE 12.- Bu Kanun kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Kanundan yararlanamaz.

Denetim

MADDE 13.- Havuzun denetimi her yıl Müsteşarlık tarafından yapılır.

Yönetmelik

MADDE 14.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde; Havuzun çalışma usul ve esasları Müsteşarlığın görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle, sigorta sözleşmelerinin tabi olacağı esaslar ise Müsteşarlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 15.- Bu Kanun yayımı tarihini takip eden ilk mali yılbaşında yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
<i>A. Gül</i>	<i>A. Şener</i>	<i>M. A. Şahin</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>B. Atalay</i>	<i>A. Babacan</i>	<i>M. Aydın</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>A. Aksu</i>	<i>K. Tüzmen</i>	<i>C. Çiçek</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>M. V. Gönül</i>	<i>A. Aksu</i>	<i>K. Unakıtan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı
<i>H. Çelik</i>	<i>Z. Ergezen</i>	<i>R. Akdağ</i>
Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı
<i>B. Yıldırım</i>	<i>S. Güçlü</i>	<i>M. Başesgioğlu</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı
<i>A. Coşkun</i>	<i>M. H. Güler</i>	<i>E. Mumcu</i>
	Çevre ve Orman Bakanı	
	<i>O. Pepe</i>	

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TARIM SİGORTALARI KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı; üreticilerin bu Kanunda belirtilen riskler nedeniyle uğrayacağı zararların tazmin edilmesini temin etmek üzere, tarım sigortaları uygulamasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun; Havuzun kuruluşu, Havuz tarafından teminat altına alınacak riskler, Havuzun gelir ve giderleri, prim ve hasar fazlası desteği, sigorta sözleşmeleri, reasürans sağlanması ve sigorta şirketlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile katkı ve katılımlarının esas ve usullerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
 - b) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
 - c) Sigorta şirketleri: 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu çerçevesinde kurulmuş olan ve tarım sigortaları alanında ruhsatı bulunan sigorta şirketlerini,
 - d) Üretici: Bitkisel ve hayvansal üretim ile uğraşan gerçek ve tüzel kişileri,
 - e) Tarım sigortaları: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1316 ila 1319 uncu maddelerinde belirtilen sigortalar ile bu Kanun kapsamına alınan sigortaları,
 - f) Havuz: Tarım Sigortaları Havuzunu,
 - g) Şirket: Havuzun işletilmesini üstlenen şirketi,
 - h) Kurul: Tarım Sigortaları Havuzu Yönetim Kurulunu,
 - ı) Çiftlik hayvanları: Büyükbaş hayvanlar, küçükbaş hayvanlar, kümes hayvanları ve kültür balıkçılığı ürünlerini,
- İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Havuz

MADDE 4.- Bu Kanun kapsamındaki risklerin teminat altına alınması, standart sigorta poliçelerinin belirlenmesi, hasar organizasyonları, aktüerya çalışmaları, tazminat ödemelerinin yapılması, reasürans teminatının sağlanması, tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve izlenmesi ile diğer teknik hizmetlerin yürütülmesi amacıyla Havuz kurulmuştur.

Havuz; kapsama alınan riskler için sigorta, reasürans ve retroesyon yapmaya yetkilidir. Sigorta şirketleri, bu Kanun kapsamında tarım sigortaları alanında elde ettikleri primin tamamını Havuza devretmekle yükümlüdür. Sigorta şirketlerine Havuza devrettikleri primler için Havuz tarafından tahsil edilen kısmı üzerinden komisyon ödenir. Sigorta şirketleri tarafından Havuza zamanında devredilmeyen primler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Havuz, Bakanlık ve Müsteşarlıkça müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek esaslar çerçevesinde 9 uncu maddede belirtilen Şirket tarafından yönetilir.

Havuzun merkezi İstanbul'dur. Havuz, bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri bakımından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tâbi değildir.

Kurul

MADDE 5.- Kurul; Bakanlık ve Müsteşarlıktan ikişer, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve Şirketten birer üye olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur.

Kurul üyeliğine Bakanlık ve Müsteşarlıkça kamu görevlileri arasından seçilecek kişilerin en az on yıl kamu hizmetinde bulunmuş olmaları, Bakanlık temsilcisinin tarım alanında, Müsteşarlık temsilcisinin sigortacılık alanında bilgi ve deneyime sahip olması gerekir. Diğer üyelerin ise ilgili buldukları alanda en az on yıllık mesleki deneyime sahip olmaları ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur. Bakanlık temsilcilerinden biri Kurulun tabii başkanıdır.

Kurul en az beş üyenin katılımı ile toplanır, kararlarını çoğunlukla alır. Oylamalarda eşitlik halinde, Başkanın oyu iki oy sayılır.

Kurul üyeleri, üç yıl süre ile görev yapar. Görev süresi sona erenler yeniden göreve atanabilir. Kurula atanan üyeler temsil ettikleri kurumlardan ayrıldıkları veya kurumlarınca geri çekildikleri takdirde üyelikleri sona erer. Bu üyelerin yerine seçilen yeni üyeler kalan süreyi tamamlar.

Kurul üyelerinden uhdesinde kamu görevi bulunanlara bir ay içerisinde dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için (2000), uhdesinde kamu görevi bulunmayanlar için ise (3000) gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

Kurulca alınan kararların uygulaması ve Kurula ilişkin sekreteryaya hizmetleri, Şirket tarafından yürütülür.

Kurulun görev ve sorumlulukları

MADDE 6.- Kurulun görevleri şunlardır:

- a) Havuzun işleyişine ilişkin uygulama esaslarını belirlemek.
- b) Bu Kanun kapsamında tarım sigortaları için verilecek, Devlet prim desteği toplam tutarını aşmamak kaydıyla ürün, risk ve bölge bazında prim desteği oranını belirlemek üzere çalışmalar yapmak ve Bakanlığa sunmak.
- c) Uygulamada karşılaşılan sorunları tespit etmek, bunların çözümüne yönelik çalışmalar yapmak, yaptırmak.
- d) Hizmet alınmasına karar vermek.
- e) Hasar tespit işlemlerine ilişkin esas ve usulleri belirlemek.
- f) Bu Kanun kapsamında tarım sigortaları alanında faaliyet göstermek isteyen sigorta şirketleri ile sözleşme yapmak.
- g) Havuz işleticisi şirketle çalışma usul ve esaslarını belirleyen sözleşme yapmak.

Havuzun kaynakları

MADDE 7.- Havuzun gelirleri şunlardır:

- a) Sigorta şirketlerinin devrettiği primler.
- b) Devlet tarafından sağlanan prim desteği.
- c) Toplanan kaynakların yatırım gelirleri.
- d) Alınan krediler.
- e) Genel bütçeden alınacak katkılar.
- f) Diğer gelirler.

Havuzun gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Havuzun kaynaklarının kullanım yerleri

MADDE 8.- Havuzun giderleri şunlardır:

- a) Tarım sigortalarına ilişkin tazminat ödemeleri.
- b) Havuzun yönetimi ve işleyişi için gerekli olan masraflar.
- c) Reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sağlanacak korumaya ilişkin ödemeler.
- d) Sigorta şirketlerine ödenecek komisyonlar.
- e) Bilgilendirme ve tanıtım kampanyalarına ilişkin ödemeler.
- f) Hasar tespit işlemlerine ilişkin ödemeler.
- g) Alınan kredilerin anapara ve faiz geri ödemeleri.
- h) Bu Kanunun amacı doğrultusunda yapılacak diğer ödemeler.
- i) Havuz işleticisi şirkete ödenecek işletme bedeli.

Şirket

MADDE 9.- Havuzun işletilmesine ilişkin iş ve işlemler, Havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit oranda pay sahibi olacağı anonim şirket statüsünde kurulacak Şirket tarafından yürütülür.

Şirketin, Kurulun belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde görevleri şunlardır:

a) Tazminat ödemelerine esas teşkil edecek hasar tespit işlemlerine ilişkin her türlü çalışma ve organizasyonları yapmak suretiyle, tazminat ödemelerinin en kısa sürede yapılmasını sağlamak.

Bitkisel ürün sigortalarının hasar tespitleri ziraat mühendisi, ziraat teknikeri ve ziraat teknisyenleri; çiftlik hayvanları sigortalarının risk inceleme işlemleri veteriner hekimler ve zooteknist ziraat mühendisleri, hasar tespitleri ise veteriner hekimler tarafından yapılır.

Hasar tespit işlemlerinde öncelikle ziraat mühendisleri ve veteriner hekimlerden yararlanır.

b) Risk paylaşımı ve transferi ile reasürans planının uygulanmasına ilişkin işleri yürütmek, risk paylaşımı ve reasürans programını Kurulun onayına sunmak.

c) Kurulca alınan kararların uygulanması ve Kurulun görevlerine ilişkin sekreteryaya hizmetlerini yürütmek.

d) Primlerin tahsili, tazminat ödemelerinin yapılması ve benzeri işleri yürütmek.

e) Üreticileri tarım sigortaları hakkında bilgilendirmek, halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyalarını yürütmek.

f) Genel hükümler çerçevesinde tarım sigortalarına ilişkin istatistik üretmek, bu konuda Kurula rapor hazırlamak.

g) Havuz kaynaklarını, belirlenen ilke ve kurallar çerçevesinde yatırıma yönlendirmek.

h) Havuz işlerinin sağlıklı yürütülmesi bakımından, gerekli gördüğü hususlarda Havuz Yönetim Kuruluna öneride bulunmak.

i) Havuzun işletilmesiyle ilgili diğer her türlü iş ve işlemleri yapmak.

Şirket, Havuz işlerinin Havuz yararına ve en iyi şekilde yürütülmesinden Bakanlık, Müsteşarlık ve Kurula karşı sorumludur. Şirket, Havuza ait gelir ve giderler ile tüm hesap ve işlemleri özel ve ayrı kayıtlarda takip eder.

Şirket, bu Kanun kapsamındaki görevleri gereği edindiği bilgileri herhangi bir gerekçeyle üçüncü şahıslara açıklayamaz. Havuza ait yazışma ve belgelerin uygun bir şekilde muhafaza edilmesi zorunludur. Şirket; faaliyetine son verilmesi, tasfiye edilmesi veya iflas etmesi gibi hallerde, Kurul tarafından yeni bir şirketle sözleşme yapılınca kadar görevlerini yerine getirmeye devam eder. Bu durumda bu Kanun kapsamındaki bütün bilgi ve belgelerin Kurula iade edilmesi zorunludur.

Şirket, bu Kanunda belirtilen görevler dışında başka bir işle uğraşamaz.

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 10.- Bakanlığın bu Kanun kapsamında görev ve yetkileri şunlardır:

a) Tarım sigortalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak.

b) Ürünler, riskler ve bölgeler itibariyle sağlanacak prim desteğine ilişkin teklifleri Bakanlar Kurulunun onayına sunmak.

c) Tazminat ödemelerinin doğru ve düzenli bir şekilde yapılmasını izlemek.

d) Bu Kanunla verilen diğer görevleri yürütmek.

Denetim

MADDE 11.- Havuzun ve Şirketin sigortacılık uygulamaları yönüyle denetimi, Müsteşarlık, diğer tüm işlemlerinin denetimi Bakanlık tarafından yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Riskler, Sigorta Sözleşmeleri, Havuza Katılım, Reasürans, Yardım ve Destekler

Havuz tarafından teminat altına alınacak riskler

MADDE 12.- Kurul, Bakanlığın teklifi üzerine, Bakanlar Kurulunca kapsama alınan bitkiler, bitkisel ürünler ve seralar, tarımsal yapılar, tarım alet ve makineleri ile çiftlik hayvanları için kuraklık, dolu, don, sel, taban suyu baskını, fırtına, hortum deprem, heyelan, yangın, kaza ve zararlılar ile hayvan hastalıklarının neden olacağı zararların ve/veya tarım sektörü bakımından önemli görülecek diğer risklerin teminat altına alınması için gerekli çalışmaları yürütür.

Prim desteği

MADDE 13.- Ürünler, riskler ve bölgeler itibariyle Devlet tarafından sağlanacak prim desteği miktarları, her yıl Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Prim desteğine ilişkin ödenek, her yıl bütçe kanunu ile Bakanlık bütçesinde yer alır. Bakanlık, sigorta şirketleri tarafından Havuza aktarılabilecek prim miktarlarını çiftçi kayıtları ile karşılaştırarak, prim desteğini hesaplar ve gecikmeksizin Havuza aktarır.

Sigorta sözleşmeleri ve Havuza katılım

MADDE 14.- Sigorta şirketleri, tarım üreticileri ile tarım sigortaları sözleşmelerini kendi adlarına akdeder, prim ile riskin tamamını Havuza devrederler. Sigorta sözleşmeleri, Havuz tarafından belirlenen standart poliçeler üzerinden yapılır.

Havuz, devraldığı riskleri retorsesyon yapmaya yetkilidir. Sigorta şirketleri bir sonraki yıla ilişkin retorsesyon taleplerini içinde bulunulan yılın en geç 1 Kasım tarihine kadar Şirkete bildirir. Havuz tarafından hesaplanacak tahmini hasar durumuna göre yeterli retorsesyon teminatı sağlanamadığı takdirde, kalan kısma Devlet tarafından iştirak edilir. Sigorta şirketlerinin payları toplamının yüzde yüzün üzerinde gerçekleşmesi halinde, her bir sigorta şirketinin payı, toplam oran yüzde yüze inene kadar gariyeten azaltılır.

Reasürans

MADDE 15.- Şirket, Havuz tarafından üstlenmiş olunan risklerin transferi amacıyla ulusal ve uluslararası sigorta, reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sigortacılık tekniğinin gerektirdiği şekilde ve yeterli düzeyde koruma temin etmek amacıyla yerli ve yabancı şirket veya kuruluşlarla Havuz adına reasürans anlaşmaları yapabilir.

Hasar fazlası desteği

MADDE 16.- Reasürans anlaşmalarının üzerine çıkan oranda hasar fazlası oluştuğu veya yeterli reasürans güvencesi temin edilemediği takdirde, bakiye kısım Devlet tarafından karşılanır.

Yardıml ve borç ertelemesi

MADDE 17.- Bu Kanun kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20.6.1977 tarihli ve 2090 sayılı Kanundan yararlanamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Yönetmelik

MADDE 18.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde; Havuzun çalışma usul ve esasları Müsteşarlığın görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle, sigorta sözleşmelerinin tabi olacağı esaslar ise Müsteşarlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1.- Kurulda görev alacak üyeler, ilgili kurumlar tarafından Bakanlığa bildirilir ve Bakanlıkça Kurul üyelerinin görevlendirilmesi bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde yapılır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, Şirket kurulur.

Yürürlük

MADDE 19.- Bu Kanunun 4 üncü maddesi yayımı tarihinden üç ay sonra, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

